

A16 Vogelakker

Beschrijving

Een vogelakker is een volveldse, meerjarige maatregel die bestaat uit een afwisseling van:

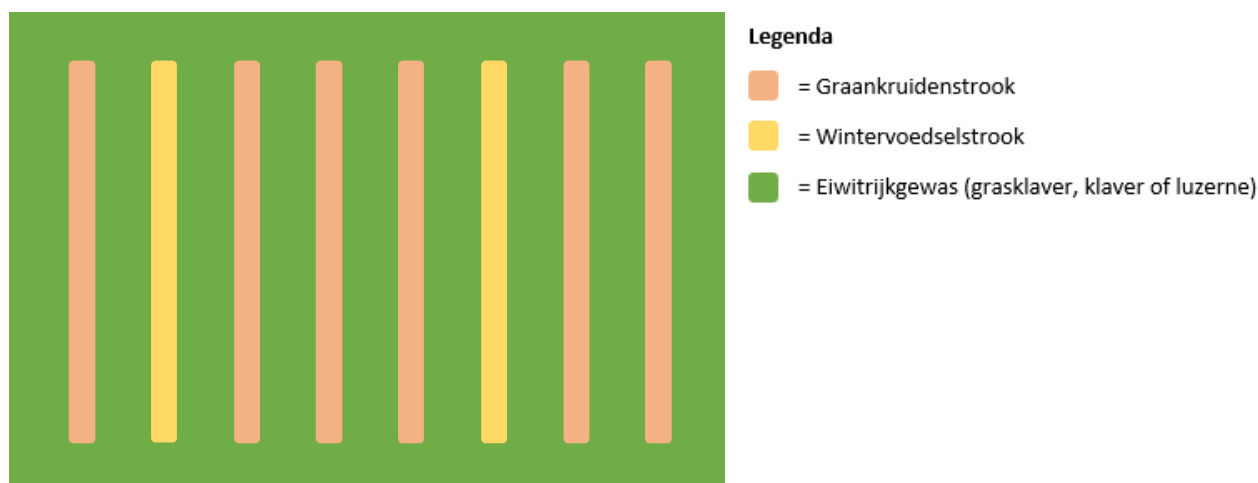
- Stroken met een meerjarig eiwitgewas; grasklaver, klaver of luzerne.
- Stroken natuurbraak; ingezaaid met een mengsel van grassen, granen en kruiden.

Vogelakkers zijn bedoeld voor muizenetende roofvogels en uilen, maar ook broedende veldleeuweriken en overwinterende akkervogels worden door vogelakkers aangetrokken. Daarnaast kunnen graspiepers, gele kwikstaarten, scholeksters, Kieviten en grasmussen broeden in vogelakkers.

Het aandeel eiwitgewas in de vogelakker bedraagt ongeveer 75% van de oppervlakte, het aandeel natuurbraak 25%. De stroken met eiwitgewas worden minimaal 1 keer per jaar gemaaid (en afgevoerd) en kunnen worden benut als groenvoer in de veehouderij. Bij het maaibeheer wordt rekening gehouden met de broedcyclus van de veldleeuwerik. Braakstroken kunnen fungeren als wintervoedsel voor vogels en worden dus niet geoogst. Om goed te functioneren moeten vogelakkers meerdere jaren op dezelfde plek liggen, zodat de muizenpopulatie zich kan opbouwen. Een vogelakker moet na een aantal jaar vernieuwd of verplaatst worden. Voor het laatste jaar kan eventueel pakketvariant b gebruikt worden, zodat in het najaar de grond bewerkt kan worden.

Beheereisen

- Pakket a: de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 31 december van het daaropvolgende jaar voor 75% van de oppervlakte uit eiwitgewas grasklaver, klaver of luzerne. De overige 25% van oppervlakte bestaat uit natuurstroken bestaande uit mengsel van granen, kruiden en grassen die minimaal tot 15 maart twee jaar later blijven staan.
- Pakket b: aansluitend op pakket a bestaat de beheereenheid tot en met 31 augustus voor 75% van de oppervlakte uit eiwitgewas grasklaver, klaver of luzerne. De overige 25% van oppervlakte bestaat uit natuurstroken bestaande uit mengsel van granen, kruiden en grassen.

Figuur 1 Voorbeeld indeling vogelakker.

Aanvullende beheervorschriften

Inzaaien

- De vogelakker wordt ingedeeld volgens bovenstaande afbeelding. De natuurstroken zijn gemiddeld ca. 9-15 meter breed. Smallere stroken-in overleg met de ANV.
- Eén van de natuurstroken of, indien van toepassing, elke 4e strook is een wintervoedselstrook. De andere natuurstroken worden ingezaaid met een **meerjarig graankruidenmengsel**.
- De wintervoedselstrook wordt jaarlijks opnieuw ingezaaid met granen en rouleert na 2 jaar met een graankruidenstrook.
- Het kruidenmengsel en de zaaidichtheid voor de graankruidenstroken wordt voorgeschreven door ANV Hollands Noorden. U bestelt het kruidenmengsel bij ANV Hollands Noorden.
- Het graan voor de wintervoedselstroken regelt u zelf.
- De zaden voor de eiwitgewassen regelt u zelf. Bij een vogelakker met grasklaver bestaat het grasklavermengsel voor minimaal 25-30% uit klaver.
- Zaai bij voorkeur voor 30 april wordt in zodat de verschillende functies die de vogelakker heeft vanaf 15 mei kunnen worden benut. Mocht het zaad niet goed opkomen heb je nog de tijd om voor 15 mei opnieuw in te zaaien.
- Bij pakket b blijft de wintervoedselstrook (of stroken) staan tot en met 31 augustus of wordt voor 15 mei opnieuw ingezaaid met graankruiden.
- Bij pakket a2 (luzerne) zaait u parallel aan de natuurstroken ook een strook grasklaver in (richtlijn ca. 3 meter breed) of laat u deze braak liggen. De luzerne en grasklaver/braakstroken maken samen ongeveer 75% uit van het totaaloppervlak van de vogelakker. Deze grasklaver/ braakstroken maait/ freest u minimaal 1 en maximaal 4 keer per jaar gefaseerd. Het maaisel wordt afgevoerd.

Maaien

- Bij een Vogelakker a1 wordt het gras-klaver minimaal 1 en maximaal 4 keer per jaar gefaseerd gemaaid. Met gefaseerd maaien, maait u niet alle grasklaver of klaver in één keer. U laat telkens delen staan (*minimaal 30%*), die u vervolgens met een volgende maaibeurt meeneemt. Op die manier ontstaat er structuurvariatie en kan er rekening gehouden worden met aanwezige nesten en opgroeiende kuikens
- Bij een Vogelakker a2 met luzerne wordt minimaal 1 en maximaal 4 keer **gefaseerd** per jaar gemaaid. Bij het maaien van de luzerne laat u ook stukken luzerne ongemaaid, **minimaal 10% van de oppervlakte**. Dit in verband met insecten die profiteren van bloeiende luzerne zoals de luzernevlinder.
- Het maaisel wordt afgevoerd. U hanteert de maaicyclus volgens de tabel.
- Maaien vóór 1 juni alleen na goedkeuring van de veldmedewerker. Zodat de veldmedewerker een check kan doen op nesten en/of jonge kuikens en om ervoor te zorgen dat deze bij de maaierwerkzaamheden gespaard blijven.

Maaischema grasklaver (of luzerne) 2-3 keer	
1 ^e keer	Na 1 juni, de eerste veldleeuweriken zijn dan vliegvlug
2 ^e keer	Na 15 juli (of minimaal 45 dagen na eerste maaibeurt)
3 ^e keer	Na 1 september (of minimaal 45 dagen na tweede maaibeurt)
4 ^e keer	Optioneel naar eigen inzicht

Overig

- Beweiding is niet toegestaan.
- Bemesting is alleen toegestaan op het eiwitgewas en is alleen toegestaan binnen 2 dagen na de maaiwerkzaamheden. Bemesting vindt uitsluitend plaats met rundermest; andere vormen van dierlijke mest of kunstmest zijn niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel pleksgewijs mogelijk. Dit wordt in overleg met de veldmedewerker uitgevoerd. Bij aanleg en beheer uitgaan van toepassen 'best-practices' (aanleggen vals zaaibed etc.) zodat bespuitingen tot een minimum beperkt kunnen worden.

Adviezen

- Gebruik bij het grasklavermengsel bij voorkeur niet-productieve grassoorten, zoals rietzwenkgras, timothee en beemdlangbloem. Zeer productieve grassen vormen vaak een dichte mat en nemen het over van de klaver. In een dichte grasmat broeden geen vogels en zijn weinig insecten te vinden. De ANV kan u adviseren bij het mengsel.
- Een vogelakker ligt bij voorkeur in de open ruimte, niet te dicht bij een boerderij of andere bebouwing in verband met verstoring.
- Stem de breedte van de natuurstroken af op de breedte van de maaier.
- De graankruidenstroken mogen vanaf het tweede beheerjaar na 1 augustus (maar vóór 1 april) voor de helft van de strook worden gemaaid. Het maaisel moet dan wel binnen een week worden afgevoerd. De structuurvariatie die ontstaat zorgt voor meer biodiversiteit.
- Vogelakkers liggen bij voorkeur 3-4 jaar op één plek en worden daarna verplaatst, om voldoende kwaliteit in het gewas te houden. In het laatste jaar kan *pakketvariant b* worden gebruikt, zodat in het najaar het perceel klaar kan worden gemaakt voor een nieuwe teelt.
- Indien gewenst mag vanaf het derde jaar een deel van de natuurstroken in het voorjaar opnieuw worden ingezaaid met het door ANV Hollands Noorden voorgeschreven kruidenmengsel. Vóór 1 juni moet de strook dan weer bedekt zijn.

Pakketten

16 a	1)	Vogelakker (grasklaver of klaver)
	2)	Vogelakker (luzerne)
b	1)	Vogelakker laatste jaar (grasklaver of klaver) (aanvullend op 16 a) tot 31 augustus
	2)	Vogelakker laatste jaar (luzerne) (aanvullend op 16) tot 31 augustus